

MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

3017

Na temelju članka 174. stavak 2. Zakona o plovidbi i lukama unutarnjih voda (»Narodne novine« br.109/07, 132/07), ministar mora, prometa i infrastrukture donosi

PRAVILNIK

O RIJEČNIM INFORMACIJSKIM SERVISIMA

U UNUTARNJOJ PLOVIDBI

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuje se način organizacije RIS službe, tehničke specifikacije za opremu i usluge, način i nadležnost izdavanja tipskog odobrenja te sve ostalo u svezi upravljanja i administriranja Riječnim informacijskim servisima u unutarnjoj plovidbi.

Članak 2.

U smislu ovog Pravilnika pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. *RIS – Riječni informacijski servisi* – jesu informacijske usluge ujednačenog standarda namijenjene kao podrška upravljanju prometom na unutarnjim vodama, uključujući gdje god je to tehnički opravdano vezu s drugim načinima prijevoza.
2. *AIS – Automatski sustav identifikacije* – međunarodni radiokomunikacijski sustav automatske identifikacije plovila u pomorskom i riječnom prometu
3. *»Inland ECDIS«* – međunarodni sustav prikaza elektroničke navigacijske karte i pridruženih informacija za plovidbu unutarnjim vodama koje prikazuju izabrane informacije s elektroničke navigacijske karte i prema izboru informacije s drugih detektora na plovilu.
4. *FI – Informacije o plovnom putu* – geografske, hidrološke i administrativne informacije o plovnom putu u RIS području potrebne RIS korisnicima radi plovidbe, nadzora i upravljanja plovidbom i planiranja putovanja.
5. *TTI – Trenutne informacije o prometu* – informacije o aktualnoj prometnoj situaciji na plovnom putu i okolnom geografskom području koje imaju utjecaj na trenutno donošenje odluka i postupanje zapovjednika, nautičara i operatera u RIS centru.
6. *STI – Strateške informacije o prometu* – informacije koje imaju utjecaj na donošenje odluka s vremenskim odmakom od strane RIS korisnika.
7. *RIS aplikacije* – pružanje riječnih informacijskih usluga putem dodijeljenih informacijskih i komunikacijskih sustava za određenu svrhu i za specifične potrebe.
8. *RIS centar* – mjesto gdje se upravlja riječnim informacijskim servisima od strane RIS operatera.
9. *RIS korisnik* – korisnik informacijskih usluga koji može biti iz različitih grupa: nautičari, RIS operateri, operateri prevodnica, lučki operateri, brodari, prijevoznici, špediteri, opskrbljivači plovila, lučke kapetanije, lučke uprave, ustanove za vodne putove, državne institucije, javne ustanove i druga nadležna tijela.
10. *RIS operater* – osoba u RIS centru koja upravlja prometom,

11. *ERI – Elektroničko izvješćivanje s plovila* – međunarodni sustav izvješćivanja s plovila na unutarnjim vodnim putovima putem ERI poruka.

12. *ERI poruka* – standardizirana elektronička poruka prema međunarodnom standardu za elektroničko izvješćivanje s plovila na unutarnjim vodnim putovima koje se razmjenjuju između korisnika u sklopu Riječnih informacijskih servisa.

13. *Interoperabilnost* – označava da su usluge, sadržaj podataka, forme i frekvencije za razmjenu podataka usklađene na način da RIS korisnici imaju jednaka prava pristupa uslugama i informacijama na Europskoj razini.

NAČIN ORGANIZACIJE RIS SLUŽBE

Članak 3.

(1) RIS služba organizira se u sklopu Ministarstva nadležnog za sigurnost plovidbe na unutarnjim vodama, kao Nacionalna RIS središnjica kojom upravlja Nacionalni RIS koordinator.

(2) Nacionalna RIS središnjica ustrojava se pri Lučkoj kapetaniji Sisak.

Članak 4.

Nacionalna RIS središnjica zadužena je za usklađenost RIS sustava, operacija i postupaka od strane RIS centara, pristup RIS korisnika, te za međunarodnu razmjenu podataka koje sustav generira, kako bi se osigurala interoperabilnost.

Članak 5.

(1) Za operativno upravljanje prometom organiziraju se RIS centri:

- a) RIS centar Vukovar pri Lučkoj kapetaniji Vukovar,
- b) RIS centar Osijek, pri Lučkoj kapetaniji Osijek,
- c) RIS centar Slavonski Brod, pri Lučkoj kapetaniji Slavonski Brod,
- d) RIS centar Sisak, pri Lučkoj kapetaniji Sisak.

(2) Radom RIS centra rukovodi lučki kapetan.

(3) Operativno upravljanje prometom provodi se kao 24-satna služba, 7 dana u tjednu tijekom čitave godine.

(4) Iznimno odredbi iz stavka 3. ovoga članka, u RIS centrima na čijem području nadležnosti je promet manjeg intenziteta ili se odvija samo danju, može se radno vrijeme drugačije organizirati.

Članak 6.

(1) Nacionalni RIS koordinator dužan je izraditi i redovito unaprjeđivati Službeni RIS priručnik, a na temelju mišljenja i prijedloga lučkih kapetana.

(2) Službeni RIS priručnik sadrži upute o postupanju prilikom obavljanja operativnih zadataka upravljanja RIS sustavom, a osobito:

- popis RIS usluga i kratke upute o njihovom korištenju,
- razrađene postupke razmjene informacija i komunikacije između RIS centara i Nacionalne RIS središnjice,
- osnovne operativne postupke službenika RIS centra,
- metode procjene trenutne prometne situacije i donošenje kratkoročnih odluka,
- metode strateške procjene prometne situacije,

- komunikacijske postupke između RIS centra i plovila,
 - postupanje u slučaju nesreće i onečišćenja,
 - popis odgovornih osoba i njihovih zaduženja,
 - popis RIS korisnika i njihovih korisničkih prava,
 - postupke razmjene informacija s RIS centrima drugih država.
- (3) Nacionalna RIS središnjica dužna je dostaviti Službeni RIS priručnik te njegove izmjene i dopune ravnatelju uprave nadležne za sigurnost plovidbe unutarnjim vodama, svim lučkim kapetanima te djelatnicima koji rade operativne poslove u RIS centrima.

Članak 7.

- (1) Nadležan RIS centar u sklopu nadzora sigurnosti plovidbe operativno upravlja prometom korištenjem RIS aplikacija.
- (2) RIS operater mora u svakom trenutku imati na raspolaganju trenutne informacije o prometu, te mogućnost korištenja strateških informacija o prometu u svrhu donošenja odluka radi sigurnog odvijanja prometa.
- (3) RIS operater ovlašten je na temelju informacija o plovnom putu, trenutnih i strateških informacija o prometu, izvještavati i po potrebi davati zapovijedi zapovjedniku plovila koje se odnose na reguliranje i preusmjeravanje plovidbe, ukoliko procijeni da je to nužno za sigurnost odvijanja plovidbe.
- (4) U svrhu izvršavanja dužnosti iz stavka 3. ovog članka, RIS operater može zahtijevati podatke o identitetu i poziciji plovila.

TEHNIČKE SPECIFIKACIJE ZA OPREMU I USLUGE

Članak 8.

- (1) Informacije o plovnom putu u RIS sustavu uključuju podatke, upute, savjete i preporuke koje se tiču plovila za vrijeme plovidbe ili boravka u luci, obilježja i položaj plovnog puta, luke i pristaništa, vodostaje, stanje leda, opasnosti i druge okolnosti koje mogu utjecati na plovidbu.
- (2) Informacije o plovnom putu koje se koriste u svrhu plovidbe, moraju biti dostupne u obliku elektroničke navigacijske karte.
- (3) Informacije koje se nalaze na elektroničkoj navigacijskoj karti ne zamjenjuju informacije koje se redovito zaprimaju putem priopćenja brodarstvu.

Članak 9.

- (1) AIS uređaj za unutarnju plovidbu koji se nalazi na plovilu mora imati funkcionalne i tehničke karakteristike u skladu s Uredbom Europske komisije (EC) Broj 415/2007 od 13. ožujka 2007. o tehničkim specifikacijama za sustav nadzora i praćenja plovila.
- (2) AIS uređaj iz stavka 1. ovoga članka, mora biti funkcionalan i stalno uključen te mora omogućiti emitiranje sljedećih informacija o plovilu i konvoju:
- a) Identifikaciju plovila (MMSI broj),
 - b) Ime plovila,
 - c) Pozivni znak,
 - d) Vrstu plovila,
 - e) Europski identifikacijski broj plovila (ENI) ili privremeni ENI broj,
 - f) Duljinu preko svega plovila ili konvoja (s decimetarskom točnošću),
 - g) Širinu preko svega plovila ili konvoja (s decimetarskom točnošću),

- h) Maksimalni trenutni gaz,
- i) Sastav konvoja (kada se radi o konvoju),
- j) Klasifikaciju opasnog tereta,
- k) Poziciju (WGS 84 – koordinate zemljopisne dužine i širine),
- l) Brzinu preko dna,
- m) Kurs preko dna,
- n) Točnost pozicije (GNSS/DGNSS),
- o) Trenutno vrijeme i datum na elektroničkom navigacijskom uređaju,
- p) Navigacijski status.

Članak 10.

Priopćenja brodarstvu koja se objavljuju sukladno odredbama članka 7. Zakona o plovidbi i lukama unutarnjih voda moraju se emitirati u elektroničkom obliku u sklopu Riječnih informacijskih servisa po standardu za priopćenja brodarstvu u skladu s Uredbom Europske komisije (EC) Broj 416/2007 od 22. ožujka 2007. o tehničkim specifikacijama za priopćenja brodarstvu.

Članak 11.

Priopćenja brodarstvu pored informacija o plovnom putu i objektima sigurnosti plovidbe, moraju obuhvaćati informacije o vodostaju ili maksimalno dozvoljenom gasu, te informacije o stanju leda.

Članak 12.

- (1) Elektronički oblik distribucije priopćenja brodarstvu podrazumijeva kodirane i standardizirane poruke koje moraju biti dostupne preko javne Internet mreže i koje RIS korisnik može slobodno preuzeti i pohraniti na svoje računalo ili na informatički medij.
- (2) Za emitiranje i distribuciju priopćenja brodarstvu u sklopu Riječnih informacijskih servisa i druge operativne postupke s tim u svezi, zadužena je Nacionalna RIS središnjica.
- (3) Nadležan RIS centar u sklopu lučke kapetanije zadužen je za prikupljanje, pripremu i dostavu priopćenja brodarstvu u RIS sustav odnosno u Nacionalnu RIS središnjicu.

Članak 13.

- (1) Navigacijske karte moraju se izraditi u obliku elektroničke navigacijske karte – ENC, u skladu s međunarodnim Inland ECDIS standardom, za sve međunarodne vodne putove.
- (2) Elektroničke navigacijske karte iz stavka 1. ovog članka, koje su izrađene isključivo u svrhu navigacije i koje ne sadrže dodatne informacije komercijalnog karaktera, moraju biti dostupne RIS korisnicima bez naknade, a ukoliko je tehnički moguće, mora biti omogućeno njihovo preuzimanje od strane RIS korisnika preko Internet mreže.

Članak 14.

Plovila koja su obveznici podnošenja najave i prijave dolaska u luku ili pristanište, prijave odlaska iz luke ili pristaništa, te s tim u svezi pripadajućih dokumenata, dužna su te informacije podnositi nadležnom tijelu u obliku ERI poruka u skladu s propisanim tehničkim specifikacijama sustava elektroničkog izvješćivanja s plovila u unutarnjoj plovidbi.

Članak 15.

U sklopu elektroničkog izvješćivanja s plovila razmjenjuju se sljedeće ERI poruke:

- ERINOT poruka, sadrži informacije o putovanju plovila i opasnom teretu na plovilu,
- ERIMAN poruka, sadrži informacije o teretu na plovilu i otpadu s plovila,
- BERMAN poruka, sadrži informacije o predviđenom dolasku u luku, dolasku na vez, odlasku iz luke, manevriranju u luci i dr.
- PAXLST poruka, sadrži informacije o posadi i putnicima na plovilu, popis posade, popis putnika,
- ERIRSP poruka, predstavlja odgovor na jednu o gornjih vrsta poruka.

Članak 16.

(1) Nadležno tijelo za prijem i distribuciju ERI poruka s plovila je Nacionalna RIS središnjica, a za njihovu obradu i daljnje postupanje odgovoran je RIS centar pri nadležnoj lučkoj kapetaniji.

(2) Nacionalna RIS središnjica odgovorna je za prosljeđivanje i razmjenu ERI poruka iz članka 15. ovoga Pravilnika na međunarodnoj razini, s nadležnim tijelima drugih država.

Članak 17.

(1) Podaci koji se koriste u RIS aplikacijama mogu se dostavljati ovlaštenim tijelima drugih država u skladu s odredbama članka 173. Zakona o plovidbi i lukama unutarnjih voda i u opsegu njihove pravne nadležnosti, u svrhu osiguravanja interoperabilnosti sustava.

(2) Privatnim RIS korisnicima podaci iz stavka 1. ovoga članka mogu se dostaviti samo uz pristanak stranke na koju se podaci odnose.

(3) Odredbe ovog članka ne odnose se na slučajeve davanja informacija službama traganja i spašavanja u svrhu pružanja pomoći.

Članak 18.

Nadležna tijela dužna su postupati u smislu odredbi članaka 14. do 17. na način da se olakšaju postupci kontrole i izbjegne dvostruka kontrola plovila i prijevoznih dokumenata, ne isključujući pri tom njihovo pravo na osobni pregled plovila i prijevoznih dokumenata.

Članak 19.

(1) Podaci o identitetu i poziciji plovila te elektronička izvješća s plovila moraju se čuvati na elektroničkom mediju najmanje 3 godine radi sastavljanja trenutne i strateške prometne situacije korištenjem RIS aplikacija.

(2) Podaci iz stavka 1. ovog članka mogu se koristiti u svrhu rekonstrukcije i analize prometne situacije u slučaju ugrožavanja sigurnosti plovidbe, plovidbene nesreće ili sumnje da je došlo do onečišćenja voda s plovila.

Članak 20.

Podaci kojima se utvrđuje identitet plovila na temelju Europskog Identifikacijskog broja plovila (ENI) moraju biti sačuvani u RIS aplikaciji dok se ne dokaže da je plovilo kasirano.

TIPSKO ODOBRENJE

Članak 21.

- (1) Radiokomunikacijski i elektronički uređaji koji se koriste na plovilu u sklopu RIS-a, uključujući AIS i »Inland ECDIS« uređaj, moraju zadovoljiti tehničke standarde i zahtjeve Tehničkih pravila za plovila unutarnjih voda.
- (2) »Inland ECDIS« uređaj kad se koristi u navigacijskom načinu rada mora zadovoljiti tehničke standarde i zahtjeve koji se odnose na radarski uređaj.

Članak 22.

- (1) Uređaji iz članka 21. ovog Pravilnika moraju imati tipsko odobrenje od strane ovlaštene organizacije prije nego se instaliraju na plovilo.
- (2) Svaka komponenta opreme mora imati ime i oznaku proizvođača, oznaku vrste uređaja i serijski broj.
- (3) Nakon instalacije uređaja na plovilo, broj tipskog odobrenja kojeg je dodijelila ovlaštena organizacija mora biti pričvršćen na uređaj i jasno vidljiv.

Članak 23.

- (1) Na postupke testiranja uređaja iz članka 21. radi dobivanja tipskog odobrenja i postupke izdavanja tipskog odobrenja primjenjuju se odredbe Tehničkih pravila za plovila unutarnjih voda.
- (2) Tipska odobrenja izdana od strane ovlaštenih tijela zemalja članica EU priznaju se u Republici Hrvatskoj,
- (3) Tipska odobrenja izdana prema propisima ostalih zemalja priznaju se uz uvjet uzajamnosti, a u drugim slučajevima na temelju mišljenja Ministarstva.

EDUKACIJA I UVJEŽBAVANJE

Članak 24.

- (1) Svi djelatnici Nacionalne RIS središnjice i RIS djelatnici lučkih kapetanija koji rade u RIS centrima na operativnim poslovima, dužni su steći odgovarajuću stručnu osposobljenost prema posebnom propisu, sukladno članku 47. Zakona o plovidbi.
- (2) Uvježbavanje upravljanja prometom provodi se praktičkim vježbama na licu mjesta ili uz pomoć simulatora.
- (3) Prema potrebi Ministarstvo će organizirati periodičke edukacijske seminare i praktičke vježbe upravljanja prometom.

FINANCIRANJE

Članak 25.

- (1) Financijska sredstva potrebna za redovito funkcioniranje i unaprjeđenje RIS službe planira ministarstvo nadležno za unutarnju plovidbu.
- (2) Tehničko održavanje RIS aplikacija, objekata, uređaja i opreme koji se koriste za RIS financira se prema programu tehničkog održavanja vodnih putova putem Agencije za vodne putove.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 26.

U roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovog pravilnika Uprava nadležna za unutarnju plovidbu donijet će plan operacionalizacije Nacionalne RIS središnjice i RIS centara kojim će se definirati način provedbe ovoga Pravilnika.

Članak 27.

(1) Rok za punu operacionalizaciju RIS-a prema odredbama ovoga Pravilnika je 1.1.2011. godine.

(2) Do roka utvrđenog u stavku 1. ovog članka RIS aplikacije se izvršavaju kao usluge u fazi testiranja.

Članak 28.

(1) Ministar može ovlastiti pravnu osobu koja radi na razvoju RIS sustava da do roka utvrđenog u članku 27. ovoga Pravilnika vrši operativne poslove u nadležnosti Nacionalne RIS središnjice u svrhu testiranja operacionalizacije sustava.

(2) Pravna osoba koja je dobila ovlaštenja temeljem stavka 1. ovoga članka, dužna je kontinuirano za vrijeme testiranja uključiti u operativne postupke predstavnike lučkih kapetanija i drugih zaposlenika Ministarstva koje odredi Ministar.

Članak 29.

Tijela nadležna za izdavanje tipskog odobrenja, nadležna tijela za RIS i međunarodnu razmjenu podataka moraju se priopćiti Europskoj Komisiji.

Članak 30.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu 8 dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-01/08-02/56

Urbroj: 530-05-08-1

Zagreb, 13. kolovoza 2008.

Ministar

Božidar Kalmeta, v. r.